

N:o 125.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 12 maj 1899.
— — — — Andra Kammaren den 12 — —

Riksdagens skrifvelse till Konungen, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående fjerdingmansbestyrets utgörande.

(Sammansatta stats- och lagutskottets utlåtande n:o 6.)

Till Konungen.

Genom proposition, n:o 2, af den 3 december 1898 har Eders Kongl. Maj:t, under åberopande af propositionen bilagdt utdrag af protokollet öfver civilärenden för samma dag, föreslagit Riksdagen att antaga propositionen bifogadt förslag till lag angående fjerdingmansbestyrets utgörande.

Riksdagen har vid behandlingen af detta ärende funnit det föreliggande lagförslaget i allmänhet väl tillgodose de önskningsmål, som 1895 års Riksdag i skrifvelse till Eders Kongl. Maj:t i denna fråga uttalat, och Riksdagen har med anledning deraf i hufvudsak bifallit nämnda förslag.

I vissa punkter har Riksdagen dock icke kunnat dela den uppfattning, som legat till grund för de ifrågasatta lagbestämmelserna. Riksdagen kan sammanfatta de anmärkningar, som densamma ansett sig böra framställa mot förslaget, deri, att vederbörande kronofogdars befogenhet att ingripa i kommunernas rätt att utse fjerdingmän synts vara något för vidsträckt. Enligt lagförslagets § 4 skulle det ankomma ensamt på kronofogden att pröfva den af kommunen till fjerdingman utsedde personens lämplighet för befattningen, och sålunda äfven att underkänna ett val, som enligt kronofogdens åsigt ej

fallit å lämplig person. Enligt § 6 skulle kronofogden ega skilja från befattningen den fjerdingsman, som han icke funne vidare vara för befattningen lämplig. Ehuru det väl torde kunna förutsättas, att den magt, som härigenom komme att läggas i kronofogdens händer, ej blefve missbrukad, synes det dock Riksdagen vara lämpligare, att vissa garantier i lagen lemnas därför, att den af kommunen utsedde fjerdingsmannens lämplighet eller olämplighet för befattningen varder så objektivt som möjligt bedömd. Riksdagen har trott detta mål kunna vinnas genom att till Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande öfverlemna afgörandet i detta fall och har i öfverensstämmelse dermed för sin del antagit vissa ändringar af nämnda paragrafer, på sätt nedan inhemtas.

Riksdagen har vidare funnit betänkligt, att kronofogden skulle ega under ledighet i fjerdingsmanssysslan tillsätta vikarie att, på fjerdingsmansdistriktets bekostnad, upprätthålla befattningen, utan att någon bestämmelse hindrade kronofogden att öfverskrida den aflöning, som kommunen bestämt för tjenstens skötande, och Riksdagen har därför för sin del antagit en ändring af första stycket af § 6 i sådan rigtning. Riksdagen har visserligen icke förbisett, att å andra sidan en dylik inskränkning i vissa fall möjligen kan försvåra kronofogdens uppgift att anskaffa vikarie, men då det torde kunna antagas, att kronofogden i så fall så skyndsamt som möjligt föranstaltat om platsens tillsättande med ordinarie innehafvare, lära några afsevärda olägenheter häraf ej vara att befara.

Riksdagen, som alltså funnit Eders Kongl. Maj:ts ifrågavarande proposition ej kunna oförändradt bifallas, har för sin del antagit följande

Lag

angående fjerdingsmansbestyrets utgörande.

Med upphäfvande ej mindre af §§ 1, 2, 3, 4 och 5 af nådiga stadgan angående fjerdingsmän den 1 juni 1850 än äfven af nådiga kungörelserna den 9 augusti 1851 angående förändring i stadgandena om skyldigheten till deltagande i fjerdingsmansbestyret och den 20 april 1866 angående förändrad grund för utgörande af fjerdingsmans aflöning, förordnas som följer:

§ 1.

Till biträde för kronobetjeningen skall inom hvarje socken finnas fjerdingsman.

Är socken af större vidd, må två eller flere fjerdingmän, efter pröfning af Konungens befallningshafvande, derstädes anställas, sedan socknemännen å kommunalstämma blifvit hörda och kronofogden sig yttrat.

Då, inom samma länsmansdistrikt, smärre socknar angränsa hvarandra, må, på lika sätt, bestämmas om anställande för två eller flera sådana af endast en fjerdingman.

§ 2.

Fjerdingmansbefattningen är ett menighetsbestyr.

Fjerdingman utses å kommunalstämma för en tid af minst tre år.

§ 3.

Fjerdingman skall förses med skälig aflöning, som å kommunalstämma bestämmas och som skall utgöras efter enahanda grund, som för kommunalutskylder i allmänhet är eller kan varda föreskrifven.

§ 4.

Då fjerdingman blifvit å kommunalstämma utsedd, skall stämmans ordförande om valet ofördröjligen underrätta kronofogden i orten; och ankommer det på kronofogden att pröfva den utsedde personens lämplighet för befattningen.

Finner kronofogden den utsedde personen icke lämplig, anmäla han förhållandet hos Konungens befallningshafvande, som eger att, om skäl dertill föranleda, förordna om nytt val.

Äro två eller flera socknar sammanslagna till ett fjerdingmansdistrikt och enas dessa icke i valet af fjerdingman, eger kronofogden till fjerdingman utse den af de valde, han finner dertill lämpligast.

Antagningsbevis för fjerdingman utfärdas afgiftsfritt af kronofogden. Hvarje sådan tillsättning låter han i distriktet kungöra.

§ 5.

Ej må någon vara fjerdingman, som ej uppnått myndig ålder och råder sig sjelf, är välfräjdad samt gjort sig känd för ordentlighet och pålitlighet i sitt lefverne.

§ 6.

Kronofogden har att tillse, att fjerdingmansbefattning varder i stadgad ordning tillsatt, och eger vid uppkommen ledighet förordna lämplig person att mot den af fjerdingmansdistriktet bestämda aflöningen uppehålla befattningen, intill dess fjerdingman varder å kommunalstämman utsedd och enligt § 4 godkänd.

Befinnes antagen fjerdingman under tjänstgöringstidens lopp icke vidare vara för befattningen lämplig, eger Konungens befallningshafvande skilja honom från densamma.

§ 7.

Närmare bestämmelser angående fjerdingmän och deras åligganden meddelas af Konungen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1900, dock att, der vid tiden för denna lags utfärdande särskildt antagen fjerdingman finnes för viss tid anställd, denne må under denna tid i tjensten kvarstå.

Stockholm den 12 maj 1899.

Med undersätlig vörndnad.
